Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Longyearbyen lokalstyre
Postboks 350
9171 LONGYEARBYEN

Dato: 12.08.2026
Vår ref: 26/04556-2
Deres ref: 2026/334-6

POST- OG BESØKSADRESSE
Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00
E-POST post@dirmin.no
WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883
SWIFT DNBANOKK
IBAN NO5376940505883
ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR
TELEFON +47 79 02 12 92

Uttalelse til høring av forslag til forskrift om gebyr for behandling av private planforslag i Longyearbyen planområde

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 7. juli 2026.

DMF skal sørge for at Svalbards geologiske ressurser i størst mulig grad forvaltes og utnyttes helhetlig i tråd med svalbardpolitiske målsettinger og Bergverksordningen. Bergverksordningen regulerer retten til å søke etter, erverve rettigheter og utnyttelse av naturlige forekomster av kull, jordolje og andre mineraler og bergarter.

Om saken

Longyearbyen Lokalstyre kan som myndighet innenfor Longyearbyen planområde kreve gebyr for behandling av planinitiativ og private planforslag, og har derfor utarbeidet forslag til forskrift for å hjemle innkrevingen av gebyrene som går fram av gebyrregulativet.

DMFs uttalelse

Det går fram av saksframlegget at Lokalstyret har et gebyrregulativ og derfor har hatt en intensjon om å kreve gebyr for behandling av private planforslag. Forskriften vil gi hjemmel til å benytte gebyrregulativet. DMF har ikke merknader til at Lokalstyret formaliserer muligheten til å kreve gebyr.

Spørsmål 1 og 2 til høringspartene handler etter DMFs syn om muligheten til å utøve skjønn ved fastsettelsen av gebyr i den enkelte sak. Dersom lokalstyret erfarer at det er saker som «vesentlig overstiger normalt omfang» er det naturlig at det åpnes for tilleggsgebyr, dette forutsetter samtidig at det er etablert hva som er «normalt omfang». Det samme gjelder eventuell reduksjon eller frafall av gebyr i «særlige tilfeller», som bør baseres på en hva som er normaltilfellet.

DMF har til spørsmål 3 ingen oppfatning om eventuelle uheldige konsekvenser ved betalingskrav før planforslag sendes på høring eller offentlig ettersyn.

Vennlig hilsen

Signe Selven
Koordinator Svalbard

Lars Libach
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Lars Libach

Fra: Torstein Sole-Gärtner[torstein.sole-gartner@svalbard-energi.no]
Mottatt: 12.08.2026 13:41:37
Til: Longyearbyen lokalstyre[post@lokalstyre.no]
Emne: Høringsinnspill fra SNSK til LL for forskrift om gebyr for behandling av private planforslag i Longyearbyen planområde

Store Norske konsernet mener det er rimelig at Longyearbyen lokalstyre innfører en gebyrforskrift slik at kostnadene ved saksbehandlingen bæres av den som fremmer planforslaget, slik det praktiseres på fastlandet. Det er samtidig naturlig at en formalisering og økning av kostnadene følges av tydeligere krav om forutsigbarhet, kvalitet, saksbehandlingstid, samt forvaltning av overordnet arealplan og delplaner.

- *Det er en forutsetning at det er et fungerende plansystem, og at arealplanen har revisjon jevnlig, f.eks. hvert 4. år*
- *Det bør være bortfall eller refusjon av gebyrer ved for sein saksbehandlingstid (må etableres krav for behandling av delplaner)*
- *Det bør være refusjon ved åpenbart urimelige saksbehandlingsgebyrer*
- *Det bør være erstatningskrav ved grov saksbehandlingsfeil eller tilsvarende*
- *Tiltakshaver bør varsles før det påløper tilleggsgebyr, med begrunnelse og et estimat over forventet omfang*

Det er viktig at innføringen av gebyr ikke fører til mer byråkratiske prosesser. Vår erfaring er at kommunene som har en åpen dialog og lytter til næringslivet før man går inn i formelle behandlings regler får til gode planer, god byutvikling og samarbeider godt med næringslivet.

På vegne av Store Norske konsernet,
Torstein Sole-Gärtner
Daglig leder
Mobil: +47 988 07 462

SVALBARD ENERGI
Postboks 255, 9171 Longyearbyen
Sentralbord: +47 453 54 545
www.svalbard-energi.no

Longyearbyen lokalstyre
Postboks 350
9171 LONGYEARBYEN

SYSSELMESTEREN PÅ SVALBARD

Vår dato:	*Vår ref:(bes oppgitt ved svar)*	*Deres dato:*	*Deres ref:*
12.08.2026	26/02985-2	07.07.2026	2026/334-6

Svar på høring - forslag til forskrift om gebyr for behandling av private planforslag i Longyearbyen planområde

Sysselmesteren på Svalbard viser til høring av forskrift om gebyr for behandling av private planforslag i Longyearbyen planområde.

Omfanget av private planforslag i Longyearbyen har vært økende de senere årene, og Longyearbyen lokalstyre har tidligere vist til at behandlingen av slike saker krever betydelige administrative ressurser. Med den foreslåtte forskriften vil lokalstyret nå få adgang til å kreve gebyr for behandling av private planforslag i samsvar med selvkostprinsippet.

Sysselmesteren ser positivt på at det etableres hjemmel for å kreve gebyr for behandling av private planforslag, slik at kostnadene ved saksbehandlingen i større grad bæres av forslagsstiller. Samtidig er det viktig at gebyrordningen er tilstrekkelig klar og forutsigbar. Forskriften bør også ivareta hensynet til likebehandling, og utformes slik at den ikke skaper unødige terskler for ønsket samfunnsutvikling i Longyearbyen.

Sysselmesteren støtter forslaget om å innføre en forskrift om gebyr for behandling av private planforslag, men har på bakgrunn av det ovennevnte enkelte merknader til utformingen av forskriften og de foreslåtte bestemmelsene.

Definisjoner og overgangsbestemmelser

Forskriften bruker blant annet begrepene *«planinitiativ»*, *«privat planforslag»* og *«komplett planforslag»*, uten at disse er definert. Dette kan skape usikkerhet om hvordan begrepene skal forstås og praktiseres. For å gjøre regelverket mer forutsigbart, og for å redusere risikoen for tolkningsspørsmål, bør det vurderes å ta inn en definisjonsbestemmelse som definerer de sentrale begrepene i forskriften. Det bør også vurderes å bruke begrepet *«private planinitiativ»* når dette er ment.

Begrepet *komplett planforslag* har en særlig sentral funksjon i forskriften, ettersom mottak av komplett planforslag utløser fakturering av gebyr etter § 3-1 bokstav b og danner grunnlag for beregning av gebyr etter gjeldende satser. Forskriften angir som nevnt ikke hvilke krav som må

være oppfylt for at et planforslag skal anses som komplett. Om begrepet ikke angis i en egen definisjonsbestemmelse, bør det vurderes å angi dette nærmere i tilhørende retningslinjer, sjekklister eller kravspesifikasjoner. Dette vil i større grad ivareta hensynet til forutsigbarhet og likebehandling.

Det bør videre vurderes om forskriften bør inneholde en egen overgangsbestemmelse. Det kan for eksempel oppstå spørsmål om hvilke regler som skal gjelde for planinitiativ eller planforslag som er mottatt før forskriftens ikrafttredelse, men som ikke er ferdigbehandlet på dette tidspunktet. En uttrykkelig regulering av slike tilfeller vil bidra til større klarhet og forutsigbarhet for de berørte partene.

Til § 1-1 Formål og innkreving

Sysselmesteren mener at bestemmelsens andre ledd i realiteten regulerer betalingsplikt og derfor hører mer naturlig hjemme i kapittel 2 sammen med de øvrige materielle reglene om gebyr. Det synes heller ikke nødvendig å vise til svalbardmiljøloven i bestemmelsen, ettersom lovgrunnlaget allerede fremgår av forskriftens hjemmelsangivelse.

Videre fremstår ikke begrepet *«søknaden»* som helt treffende. Forskriften gjelder behandling av planinitiativ og private planforslag, og bestemmelsen kan med fordel ha en ordlyd som er mer tilpasset plansakstypene den regulerer.

Det bør også vurderes om forskriften tydeligere skal regulere tilfeller der en sak avvises. Slik bestemmelsen er formulert, kan det fremstå uklart om det bare skal betales gebyr når et planinitiativ eller planforslag avslås, eller også når saken avvises. Dette bør likevel ikke reguleres i en formålsbestemmelse.

Sysselmesteren bemerker videre at bestemmelsen i stor grad beskriver forskriftens virkemåte. En formålsbestemmelse vil normalt angi hvilke hensyn forskriften skal ivareta. Etter Sysselmesterens syn kan det derfor vurderes om bestemmelsen bør rendyrkes som en formålsbestemmelse, for eksempel ved å fremheve at forskriften skal sikre dekning av Longyearbyen lokalstyres kostnader i samsvar med selvkostprinsippet. Alternativt kan det vurderes om bestemmelsen er nødvendig i det hele tatt.

Til § 1-2 Virkeområde

Bestemmelsen i § 1-2 bør gjennomgås språklig og lovteknisk.

I bokstav b stilles det spørsmål ved om ordet *«og»* er nødvendig.

Bokstav d fremstår som uklar. Det bør presiseres hva som menes med *«oppheving og tilbaketrekking».* Dersom bestemmelsen sikter til oppheving av planer og tilbaketrekking av planinitiativ eller planforslag, bør dette fremgå uttrykkelig.

Det samme gjelder for formuleringen *«innledende arbeid»* i bokstav a. Begrepet er vidt og kan gi rom for tvil om hvilke aktiviteter som omfattes av gebyrplikten. Dersom det er behandling av planinitiativ og gjennomføring av oppstartsmøter som skal være gebyrbelagt, bør dette fremgå direkte av bestemmelsen.

Videre fremstår begrepet *«utfyllinger»* i bokstav c som noe uklart. Det kan vurderes om bestemmelsen bør presisere hvilke typer endringer eller tillegg som omfattes.

Dersom formålet med bestemmelsen er å angi hvilke tjenester og saksbehandlingstrinn som er gebyrbelagte, kan det på generelt grunnlag vurderes om bestemmelsen bør bygges opp mer systematisk og med større grad av presisjon. Dette vil bidra til økt forutsigbarhet for forslagsstillere og redusere risikoen for tolkningsspørsmål.

Til § 2-1 Gebyrplikt og beregningsprinsipp

Sysselmesteren har ingen vesentlige merknader til denne bestemmelsen. Det kan likevel vurderes om ordlyden *«Gebyrene skal samlet ikke overstige lokalstyrets kostnader»* kan erstattes med en mer direkte henvisning til selvkostprinsippet, slik at bestemmelsen blir enklere og mer presis.

Bestemmelsen etablerer også selve gebyrplikten, men sier ikke hvem som er gebyrpliktig. Det kommer først i § 3-1 bokstav c. Rent systematisk kan det være hensiktsmessig at § 2-1 sa noe om hvem som er betalingspliktig, mens § 3-1 regulerte fakturering, forfall og innkreving.

Som tidligere nevnt - og som en generell merknad til forskriftsforslaget - kan det også vurderes om forskriften i større grad bør benytte terminologi som er tilpasset plansaker. Det kan være mer naturlig å benytte begrepet *«forslagsstiller»* som utgangspunkt for betalingsplikten, fremfor å regulere dette gjennom begrepene *«tiltakshaver», «rekvirent»* eller *«bestiller»* i § 3-1 bokstav c.

Til § 2-2 Gebyrregulativ

Begrepet *«normal prisendring»* fremstår som uklart. Når forskriften viser til en skjønnsmessig beregningsnorm, bør det fremgå hva denne bygger på, for eksempel konsumprisindeksen eller en annen nærmere angitt indeks.

Mer generelt stilles det spørsmål ved om forskriften i tilstrekkelig grad regulerer rammene for fastsettelse og endring av gebyrsatsene når disse skal fremgå av et eget gebyrregulativ som ikke er en del av forskriften. Ettersom gebyrregulativet fastsetter økonomiske plikter for de berørte, bør i det minste forskriften i større grad regulere rammene for fastsettelse og endring av gebyrsatsene, slik at ordningen blir tilstrekkelig forutsigbar for de gebyrpliktige. Dette gjelder grunnlaget for den årlige reguleringen av satsene, og hvordan slike endringer vedtas og kunngjøres.

Etter Sysselmesterens syn bør forholdet mellom forskriften og gebyrregulativet uansett klargjøres nærmere; herunder om gebyrregulativet og senere endringer i dette bør fremgå direkte av forskriften.

Til § 3-1 Fakturering og forfall

Bestemmelsen har overskriften *«Fakturering og forfall»,* men regulerer i hovedsak tidspunktet for fakturering. Det kan vurderes om forskriften også bør angi når gebyret forfaller til betaling, eventuelt ved henvisning til betalingsfrist som fremgår av faktura.

<u>Til bokstav c:</u>

Bestemmelsen omtaler *«tiltakshaver, rekvirent eller bestiller».* I en plansaker vil det normalt være forslagsstiller som er den relevante aktøren.

Det samme gjelder begrepet *«søknaden»*. Dette er ikke en byggesak, men et planinitiativ eller et planforslag. Det kan være hensiktsmessig å benytte planfaglig terminologi mer konsekvent.

Videre bør det vurderes om det allerede i bestemmelsen om gebyrplikt skal fremgå hvem som er betalingspliktig etter forskriften. Se merknad til § 2-1.

Til bokstav d:
Bestemmelsen kan gi enkelte praktiske utfordringer. Forskriften legger opp til at planforslaget ikke sendes på høring eller legges ut til offentlig ettersyn før gebyret er betalt, noe som kan bidra til å sikre betaling og redusere risikoen for utestående krav. Samtidig kan det oppstå situasjoner hvor det er uenighet om gebyrgrunnlaget eller gebyrets størrelse. I slike tilfeller kan bestemmelsen føre til at den videre planbehandlingen stanses.

Det kan derfor vurderes om bestemmelsen bør formuleres slik at videre behandling av planforslaget *kan* utsettes inntil forfalt gebyr er betalt, eller om krav om betaling skal knyttes til en senere fase av planprosessen, for eksempel før vedtakelse av planen. Alternativt kan det vurderes om forskriften bør regulere hvordan uenighet om gebyrkravet skal håndteres. Dette vil kunne bidra til større forutsigbarhet både for lokalstyret og forslagsstiller.

Til § 3-2 Avvik, endringer og refusjon

Forskriften angir flere eksempler på forhold som kan begrunne tilleggsgebyr, men flere av kriteriene er forholdsvis skjønnsmessige. Dette gjelder særlig formuleringer som *«vesentlig merarbeid»*, *«kompleksitet»* og *«et antall innspill som medfører vesentlig merarbeid».* Det kan også reises spørsmål ved om forslagsstiller i tilstrekkelig grad har kontroll over enkelte av forholdene som kan utløse tilleggsgebyr, eksempelvis omfanget av innspill fra offentlige myndigheter, organisasjoner eller andre berørte parter

Dersom lokalstyret skal kunne ilegge tilleggsgebyr, bør det videre vurderes om forskriften uttrykkelig bør regulere varslingsplikt. Av hensyn til kontradiksjon og forutberegnelighet bør den gebyrpliktige gis anledning til å uttale seg om grunnlaget for tilleggsgebyret før slikt gebyr ilegges.

Sysselmesteren stiller også spørsmål ved ordlyden i bokstav a, hvor det vises til *«nasjonale føringer og forventninger».* På Svalbard gjelder ikke plan- og bygningsloven, og begrepet *«nasjonale forventninger»* er nært knyttet til plan- og bygningsretten på fastlandet. Det bør derfor vurderes om bestemmelsen bør benytte terminologi som er bedre tilpasset svalbardregelverket, for eksempel ved å vise til svalbardpolitiske målsettinger, overordnede føringer for forvaltningen av Svalbard eller andre relevante styringsdokumenter.

Det fremgår av bestemmelsens fjerde ledd at Longyearbyen lokalstyre kan redusere eller frafalle gebyr i *«særlige tilfeller».* Ordlyden gir et vidt skjønn, uten at det fremgår hvilke momenter som skal tillegges vekt. Av hensyn til forutberegnelighet og likebehandling kan det vurderes om forskriften bør angi nærmere kriterier eller eksempler på tilfeller hvor reduksjon eller frafall av gebyr kan være aktuelt. Dette kan eksempelvis være der gebyret fremstår som åpenbart urimelig sett i forhold til ressursbruken, der forhold på lokalstyrets side har påvirket saksbehandlingen,

planforslag av særlig samfunnsinteresse, eller der andre tungtveiende grunner tilsier reduksjon. Det kan vurderes om forskriften eller gebyrregulativet også bør angi nærmere hvordan gebyret beregnes i slike tilfeller, slik at ordningen blir mer forutsigbar for forslagsstiller.

Til § 4-1 Klage

Sysselmesteren foreslår at første ledd andre punktum gis følgende ordlyd:

«Klagefristen er tre uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part, jf. forvaltningsloven § 29.»

Formuleringen er etter Sysselmesterens syn mer presis enn den foreslåtte ordlyden, og samsvarer bedre med terminologien i forvaltningsloven.

Når det gjelder tredje ledd, fremstår det som mer presist å angi at det ikke kan klages på gebyrsatser som er fastsatt i forskrift eller i gebyrregulativ vedtatt av Longyearbyen lokalstyre. Dette vil tydeliggjøre skillet mellom klage på det konkrete gebyrvedtaket og de generelle satsene som ligger til grunn for vedtaket.

Sysselmesteren viser for øvrig til merknadene til § 2-2 om forholdet mellom forskriften og gebyrregulativet. Dersom de konkrete gebyrsatsene skal fastsettes i et eget gebyrregulativ, kan det være hensiktsmessig at forskriften regulerer dette forholdet nærmere.

Med hilsen

Lars Fause
sysselmester

Vigdis Lystrup
juridisk rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskreven signatur

Longyearbyen lokalstyre
Postboks 350
9171 LONGYEARBYEN

Vår ref.
19/01898-104

Vår dato:
17.08.2026

Deres ref.
2026/334-6

Deres dato:
07.07.2026

Vår saksbehandler:
Einar K Merli - 976 51 687

Longyearbyen lokalstyre - Arealplaner - Høring av forslag til forskrift om gebyr for behandling av private planforslag i Longyearbyen planområde - Uttalelse fra Avinor

Vi viser til henvendelse, datert 07.07.2026, vedrørende høring av forslag til forskrift om gebyr for behandling av private planforslag i Longyearbyen planområde.

Kriteriene for tilleggsgebyr bør konkretiseres nærmere for å sikre forutsigbarhet og dermed bedre mulighet for kostnadsestimering i planprosesser. Særlig for større og komplekse infrastrukturprosjekter er det viktig at det er mulig å forstå på forhånd hvilke forhold som kan utløse tilleggsgebyr og hvordan slike gebyrer beregnes.

Med vennlig hilsen
Avinor AS

Einar K Merli
Arealplanlegger
Masterplan, flyplassutforming og kapasitet

Dokumentet er godkjent, og krever ikke en digital signatur.

Avinor AS
Postboks 150
NO-2061 Gardermoen
Tlf: +47 67 03 00 00 / Fax: +47 64 81 20 01
post@avinor.no / avinor.no
NO 985 198 292 MVA